

Hatalarımızla Aramız Nasıl

– S. COŞKUNER · 19 Nisan 2013

Hatadan münezzeh olan tek ALLAH-Ü TEALA'dır. Hepimiz çok iyi biliyoruz ki, hatasız kul olmaz. Eğer, hata yapmazsak öğrenemeyiz, deneyim ve tecrübe kazanamayız. Hiç bir profesyonel usta hata yapmadan işinin ehli olamamıştır. Üstelik Yüce Yaraticımızın "tövbe ediniz" buyruğu da, insanların affedilmek üzere hatalar yapacağına ulvi kanıttır. Önemli olan hatalarımızı nasıl kabul ettiğimiz, nasıl algıladığımız, hangi anlamları yüklediğimiz, onlarla nasıl devam ettiğimiz, nasıl dersler çıkardığımız ve bizlere neler öğrettiğidir.

Bir çalışma veya eylemde bulunurken kaliteli insanın en büyük özelliklerinden olan, "özenli, dikkatli ve tedbirli olmak" ilkelerini hakıyla uyguladıktan sonra yapacağımız her hata, bizi bilgelik yolunda ilerleten merdiven basamaklarından biridir. Tabi ki, her hatayı bir tecrübe, öğretmen ve hikmet olarak algılayıp değerlendirebilirsek. Eğer, bilerek veya bilmeyerek bir hata yaptığımız zaman, kurban rolü oynayarak, "ah eşek kafam", "ben bu hatayı nasıl yaparım?", "hay aksi şeytan", "şimdi bu da nereden çıktı? gibi negatif etiketlemeleri üzerimize yapıştırırsak, hatalarımızın kontrolüne girdik demektir. O zaman biz hataları yönetmek yerine, hatalarımız bizi yönetmeye başladı demektir.

Hataların en büyük panzehirleri, affetme, bağışlama, hoş görme, ders alma, tecrübe edinme, öğrenme ve öğretmektir. Bu panzehirler de, yüksek kaliteli bir insanın en büyük özelliklerinden bazılarıdır. Eğer hatalar bağışlanmaz da, sahibinin başına kakılır, cezalandırılır, aşağılanır, suçlanır, rencide edilir, alay edilir, küçük düşürülme unsuru olarak kullanılırsa, yandık ki ne yandık... Eskiden çıraklar bazı ustalar tarafından en küçük bir hatada dövülür veya şiddetli şekilde aşağılanırdı. O zaman küçük çırak korkudan bir daha hiç bir şeyi denemez, kendi cürümüyle ustasıyla harp eder, işten ve o meslekten hızla kaçarak, o meslekten soğurdu. Anne-babalar çocuklarına yaşlarına göre gerekli yetkileri vermez ve hatalarını affetmezlerse, çocuklar bir daha o işi deneme cüretine giremezler. Bu pasif davranış onların deneyim kazanmalarını ve öğrenmelerini ortadan kaldırarak, güç ve yeteneklerini tamamen kullanmaları engellenmiş olur. Muhtemeldir ki, ergenlik çağında çocuk pasif ve pısırık diye psikiyatrist dr. a terapiye götürülür.

Büyük bir işletmenin orta düzey bir yöneticisi özel bir hatasından dolayı şirketi 10 bir dolar zarara uğrattır. Müdür suçunu bilmektedir. İstifa dilekçesini cebine koyarak şirketin CEO'sunun huzuruna gelir. Durumu arz eder ve verilecek her türlü karara razı olduğunu söyler. CEO, oldukça yetkin ve kaliteli bir yöneticidir.

Müdüre şöyle der:

- "Eğitime 10 bin dolar harcadığımız bir elemanımız bizim için çok değerli bir personelimizdir. Bundan sonra hatalarından daha çok ders alarak görevine devam etmeni istiyorum. Senin bu şirkete verecek daha çok güç ve yeteneğin var." Affedilen müdürün bu şirkette daha sonra nasıl çalıştığını tahmin etmek

herhalde çok zor değildir.

Hatta bazı kasıtlı olarak, kin ve intikam duygularıyla, düşmanlık hesaplarıyla yapılmış hatalı eylemlerin bile affedildiğini görmedik mi? (İki Cihan Serveri, amcası Hz. Hamza'yı planlı programlı bir şekilde şehit eden Hz. Vahşi'yi, azmettirenler Hz. Ebu Süfyan ile Hz. Hind'i affetmedi mi? Yüce Peygamberimizin bizlere bu ders verici davranışı, affetmeye ve hoş görmeye ne güzel bir örnektir.

Şunu iyi bilmeliyiz: Hata yapılmadan öğrenilmez. Değişimin ve dinamizmin sürekli olduğu dünyamızda her gün yeni bir şeylerle karşı karşıya kalıyoruz. Önümüze ilk çıkan hiç bir işi, ilk yapmada hatasız yapamayız. Hatalarımızdan dersler çıkararak, daha dikkatlice, daha bilgilenmiş bir şekilde eylemlerimize devam edemezsek, korku, panik, endişe, cesaretsizlik, öğrenilmiş çaresizlik, umutsuzluk, karamsarlık vb. gibi kaliteli yaşam hırsızlarının güdümüne girdik demektir. Gereken her türlü önlemi almamıza, özen ve dikkati göstermemize rağmen, yaptığımız hatalar, aslında hata değil, öğrenme ve bilgelik sürecinin olmazsa olmazlarıdır. Ancak, hataların yönetim ve denetimine girdiğimiz ve geri çekildiğimiz anda, her bakımdan yenildik demektir. Bir kaç hatalı denemeden sonra "yapamıyoruz" diye vazgeçersek, cesaretin, coşkunun, heyecanın, devam etmenin, kararlılığın, istikrarın ve mücadeleciliğin nimetlerini kendi ellerimizle teptik demektir.

O halde, gerekli çalışmayı, dikkati, özeni, tedbiri, tevekkülü, coşkuyu, cesareti ve gelecek nesillere anlamlı miraslar bırakma amaç ve hedeflerini yerine getirdikten sonra yapılan hatalar, öğrenme ve gelişme sürecinin bir parçalarıdır. Bilgelik yolunda sürekli yükselen bir mücadelenin merdiven basamaklarıdır.

Asla ve asla kör şeytanın, akılsız kafanın, kibirli ve nakıs ustanın işi değildir. Bilerek veya bilmeyerek hatada ısrar etmek, gerekli tedbirleri almamak, geri çekilmek, vazgeçmek, bahane üretmek, suçlu aramak, sorun üretmek ve çaresizliğe sarılmak, yüksek kaliteli bir insanın vizyonu ve misyonu değildir.

Selam, sevgi ve dualarımla... Allah' a (cc) emanet olunuz... Yrd.Doç.Dr. Süleyman COŞKUNER